

**Institucijski projekti Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
2021.-2026.**

Naziv projekta
Ugovori između Svete Stolice i Republike Hrvatske. Pravno-pastoralna očekivanja, ostvarenja, izazovi
Strateško područje; naslov teme¹
SP: 4. Crkveno djelovanje u suvremenom društvu
NT: 3. Suradnja Crkve i države u pitanjima od zajedničkog interesa
Voditelj projekta
Doc. dr. sc. Lucija Boljat – prof. dr. sc. Josip Šalković – izv. prof. dr. sc. Slavko Zec
Suradnici
Prof. dr. sc. Frane Staničić, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu Izv. prof. dr. sc. Ana Biočić, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu Izv. prof. dr. sc. Klara Čavar, Teološko-katehetski odjel Sveučilišta u Zadru Doc. dr. sc. Marija Džinić, Fakultet filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu Dr. sc. Ilija Dogan, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku Dr. sc. Ivica Ivanković Radak, Filozofsko-teološki Institut Družbe Isusove u Zagrebu Mr. sc. Ante Rako, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu Mr. sc. Josip Horvat, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Trajanje projekta
2021.-2026.
Ukupan iznos troškova projekta Izvor financiranja (SuZg, KBF, NDS, HBK, Provincija...)
Izvori financiranja: Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu (potpore znanstvenim istraživanjima, suorganizacija međunarodnih znanstvenih simpozija crkvenih pravnika) Hrvatska biskupska konferencija (sponzorstvo za održavanje međunarodnih znanstvenih simpozija crkvenih pravnika)

¹ Vidi *Strateški program znanstvenih istraživanja 2021. – 2026.*, 5. poglavlje, str. 49-92.

Hrvatsko kanonističko društvo (organizacija održavanja međunarodnih znanstvenih simpozija crkvenih pravnika)

Sažetak
(metodologija istraživanja; ciljevi; očekivani rezultati)

Četiri međunarodna ugovora sklopljena su između Svete Stolice i Republike Hrvatske, od kojih svaki za sebe rješava pojedino pitanje ili skupinu srodnih pitanja: 1) o pravnim pitanjima (»Ugovor između Svete Stolice i Republike Hrvatske o pravnim pitanjima«, 1997.); 2) o suradnji na području odgoja i kulture (»Ugovor između Svete Stolice i Republike Hrvatske o suradnji na području odgoja i kulture«, 1997.); 3) o dušobrižništvu katoličkih vjernika pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske (»Ugovor između Svete Stolice i Republike Hrvatske o dušobrižništvu katoličkih vjernika pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske«, 1997.); 4) o gospodarskim pitanjima (»Ugovor između Svete Stolice i Republike Hrvatske o gospodarskim pitanjima«, 1999.).

Ugovori jamče Katoličkoj Crkvi u Hrvatskoj pravnu sigurnost u pastoralnom, pedagoškom, kulturnom, karitativnom i drugom djelovanju. Crkva i Država susreću se u istom čovjeku koji je građanin i vjernik, u službi su istog čovjeka. Jedno od najvažnijih područja njihova zajedničkog interesa je cjeloviti duhovni i materijalni razvoj čovjeka te promicanje općeg dobra, zajedništva i napretka.

Istraživanje je ponajprije usredotočeno na temu utvrđivanja *pravno-pastoralnih očekivanja, ostvarenja i izazova 25 godina nakon potpisivanja Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske*. Cilj je istraživanja i traženje praktičnih rješenja za suradnju Crkve i Države u pitanjima od zajedničkog interesa u današnjim, novim uvjetima pastoralnog, pedagoškog, kulturnog, karitativnog, socijalnog i drugog djelovanja. Cilj je također istražiti načela na kojima počivaju plodonosni suradnički odnosi Crkve i države u *europskom kontekstu*.

U početnoj fazi istraživanja naglasak će se staviti na izradu popisa relevantne literature o hrvatskim Ugovorima, prikazu povijesti nastanka Ugovora i načela na kojima Ugovori počivaju. U drugoj fazi istraživanja naglasak će se staviti na znanstveni komentar Ugovora s osvrtom na njihovu primjenu u životu fizičkih i pravnih osoba (npr. (nad)biskupije, župe, ustanove posvećenog života, katoličkih visokih učilišta, crkvenih ustanova od društvenog značaja i dr.). U završnoj fazi istraživanja hrvatski Ugovori stavili bi se u suodnos s pravnim statusom drugih vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj. Aktivnosti istraživanja odnose se na prezentiranje rezultata istraživanja na znanstvenim simpozijima crkvenih pravnika, objavu znanstvenih radova sa simpozija, objavu praktičnog priručnika, znanstvenog komentara Ugovora i malog leksikona odnosa Crkve i Države.

Rezultati provedenog istraživanja bili bi osnova za definiranje načela na kojima bi se mogli temeljiti novi *provedbeni ugovori*, kao i prijedlozi za promjenu i usavršavanje pojedinih odredbi ugovora. Rezultati provedenog istraživanja mogli bi se upotrijebiti i za komparativan studij statusa vjerskih zajednica na području Republike Hrvatske, npr. za daljnji studij teme: *Katolička Crkva, vjerske zajednice i hrvatski pravni sustav*.

Očekivane je rezultate moguće razlučiti na: *akademski (teorijski) doprinos* (nove teorijske spoznaje, promicanje rezultata istraživanja, objavljivanje praktičnog priručnika, znanstvenog komentara Ugovora, razvoj kolegija, nova istraživačka praksa, razvoj istraživačkog tima i dr.) i *poslovni (praktični) doprinos* (unaprjeđenje odnosa između Crkve i Države u javnim ustanovama, pružanje smjernica za cjeloviti duhovni i materijalni razvoj čovjeka, promicanje vrijednosti na području odgoja i obrazovanja te medijskom prostoru, zaštita i unaprjeđenje kulturne baštine Crkve kao općeg dobra svih stanovnika domovine, revitalizacija sektora od zajedničkog interesa Crkve i Države (izgradnja bogoštovnih prostora i crkvenih zgrada, izdavaštvo, vjerski turizam, karitativno djelovanje i društvena skrb, muzeji, arhivi i biblioteke i dr.)).

Ključne riječi

Sveta Stolica, Republika Hrvatska, međunarodni Ugovori, provedbeni Ugovori, suradnja Crkve i Države, pitanja od zajedničkog interesa za Crkvu i Državu.

Ostvareni rezultati

1. Izrada popisa literature o međunarodnim Ugovorima između Svete Stolice i Republike Hrvatske i provedbenim Ugovorima.

2. Izrada *Priručnika za upravljanje župom*, autor Josip Šalković, Glas Koncila, Zagreb, 2023. (recenzenti: Damir Bačun, Ivan Ivanković, Marko Kovač, Danijela Rupčić, Slavko Zec). Svjesni da su župnici svakodnevno zaokupljeni različitim pastoralnim i pravnim zadaćama koje se sve više proširuju na područje odnosa Crkve i Države, pristupilo se izradi teorijsko-praktičnog *Priručnika* s naglaskom na očekivanja, ostvarenja i izazove u kontekstu Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske. Po strukturi i sadržaju, *Priručnik* sadrži upute za primjenu odredbi kanonskog prava u nekim konkretnim situacijama župe. Budući da je župa sudionik različitih i brojnih pravnih odnosa (upravnopravnih, obveznopravnih, stvarnopravnih...), neke su njezine životne situacije popraćene i okvirnim uputama za primjenu prava Republike Hrvatske i EU, a što je vidljivo u navođenju pravnih izvora i literature. *Priručnik* između ostaloga ima za cilj pridonijeti boljem shvaćanju i tumačenju župe i župnika u *hrvatskom pravnom sustavu*. Kako bi župnik što bolje mogao ostvarivati načela uredskog ili kancelarijskog poslovanja prema crkvenim i državnim tijelima: zakonitost, pravednost, jednostavnost, točnost, promptnost, ujednačenost, ekonomičnost i dr., na kraju *Priručnika* donosi se e-Dodatak s nekim praktičnim priložima: *I. Pravni izvori; II. Ugovori, III. Molbe, IV. Otpisi, V. Izvješća, VI. Razno*.

3. Izrada nacрта pojmovnika za *Mali leksikon odnosa Crkve i države*.

4. Organizacija i prezentacija radova na XV. međunarodnom znanstvenom simpoziju crkvenih pravnika u Šibeniku, 14-15. listopada 2022., *Administrativno kanonsko pravo u teoriji i praksi*. Izlaganja voditelja i suradnika projekta na Simpoziju:

- *Administrativno kanonsko pravo u Crkvi u Hrvatskoj: stanje i perspektive* (dr. sc. Slavko Zec, Rijeka);
- *Dodirne točke administrativnog prava Crkve i hrvatskoga upravnog prava* (dr. sc. Frane Staničić, Zagreb);

- *Upravni akti općega kanonskog karaktera: opće odluke i upute* (dr. sc. Lucija Boljat, Zagreb);

- *Službe i figure biskupijske kurije prema Zakoniku iz 1983.* (dr. sc. Ivica Ivanković Radak, Subotica; dr. sc. Zdenko Ilić, Đakovo);

- *Naslov, struktura i sadržaj Pravilnika o crkvenim maticama i drugim uredskim knjigama: usporedba pravilnika HBK, SBK i BK BiH* (dr. sc. Marija Džinić; Zagreb);

- *Izvadci iz matica, potvrde i posvjedočenja u svjetlu odredbi Pravilnika o crkvenim maticama i drugim uredskim knjigama* (dr. sc. Ilija Dogan, Đakovo);

- *Izazov ispunjavanja pravnih praznina iz Pravilnika o crkvenim maticama i drugim uredskim knjigama dvadeset godina nakon donošenja* (dr. sc. Klara Ćavar, Zadar).

Uređivanje Zbornika radova *Administrativno kanonsko pravo u teoriji i praksi*, Ilija Dogan – Ivica Ivanković Radak (ur.), Glas Koncila, Zagreb, 2023.

5. Osmišljavanje XVI. međunarodnoga znanstvenog simpozija crkvenih pravnika, Sarajevo, 6-7. listopada 2023., na temu: *Upravljanje crkvenim dobrima*.

6. Osmišljavanje XVII. međunarodnoga znanstvenog simpozija crkvenih pravnika, Varaždin, listopad 2024., tema: *Suradnja Crkve i Države u aktualnim pitanjima od zajedničkog interesa*.